

ปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นผู้ประดิษฐ์ภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรได้หรือไม่ Artificial Intelligence as Inventors under Patent Law?

ดร.กิตสุรณ สังขสุวรรณ*

Dr. Kitsuron Sangsuvan

วันรับบทความ 12 มีนาคม 2569; วันตอบรับตีพิมพ์ 20 สิงหาคม 2569

บทคัดย่อ

ปัญญาประดิษฐ์คือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อจำลองสติปัญญาของมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ การให้เหตุผล การแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจ ปัญญาประดิษฐ์ยังได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญญาประดิษฐ์ชนิด Generative Artificial Intelligence (AI) ได้ถูกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์เนื้อหาสาระ สิ่งประดิษฐ์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาอาจมีว่า ปัญญาประดิษฐ์ชนิด Generative AI สามารถเป็น “ผู้ประดิษฐ์” ตามกฎหมายสิทธิบัตรได้หรือไม่ ประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้นี้ยังได้ถูกหยิบยกขึ้นวินิจฉัยในศาลยุติธรรมของหลาย ๆ ประเทศ ถึงแม้ว่าประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้นี้จะยังไม่เคยปรากฏในประเทศไทยก็ตาม แต่ก็มีคามจำเป็นที่จะต้องศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาที่ว่า ปัญญาประดิษฐ์ชนิด Generative AI สามารถเป็น “ผู้ประดิษฐ์” ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ได้หรือไม่ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ รายงาน ข่าว บทบัญญัติกฎหมาย และคำพิพากษา การวิจัยพบว่าปัญญาประดิษฐ์ชนิด Generative AI ไม่อาจเป็น “ผู้ประดิษฐ์” ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ได้

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์ ผู้ประดิษฐ์ สิทธิบัตร

* นิติศาสตรบัณฑิต; เนติบัณฑิตไทย; นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอิลลินอย ชิคาโก เมืองชิคาโก สหรัฐอิลลินอย สหรัฐอเมริกา; นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยอินเดียนา เมืองอินเดียนแนโพลิส สหรัฐอินดีแอนา สหรัฐอเมริกา

LL.B.; Thai Barrister-at-Law; LL.M. University of Illinois Chicago School of Law, Chicago, Illinois, USA; S.J.D. Indiana University Robert H. McKinney School of Law, Indianapolis, Indiana, USA

Abstract

Artificial Intelligence (AI) is a computer program designed to simulate human intelligence such as learning, reasoning, problem-solving and decision-making. Artificial Intelligence has widely been used in many human activities. More particularly, Generative AI has been used to create new content, inventions or technologies. However, an issue arises whether Generative AI can be an inventor under patent law. This issue has been addressed by courts in many countries. This issue does not exist in Thailand yet. It is necessary for analyzing or addressing this issue. The purpose of this research is to determine whether Generative AI can be an inventor under the Patent Act B.E. 2522 (1979). This research method relies on qualitative research. It gathers information from books, articles, reports, news, regulations and judgments. Eventually, this research found that Generative AI may not be an inventor under the Patent Act B.E. 2522 (1979).

Keywords: Artificial Intelligence, Inventor, Patent

ปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นผู้ประดิษฐ์ภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรได้หรือไม่
Artificial Intelligence as Inventors under Patent Law?

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

ยรรยง พวงราช, *คำอธิบายกฎหมายสิทธิบัตร* (สำนักพิมพ์วิญญูชน 2542).

ภาษาอังกฤษ

Akansha Singh and Krishna Kant Singh, *Multimodal Generative AI* (Springer 2025).

Ben Goertzel and Cassio Pennachin, *Artificial General Intelligence* (Springer 2007).

Carolina Machado and Joao Paulo Davim, *Challenges and Opportunities in the Artificial Intelligence Era* (Springer 2025).

Daeyeol Lee, *Birth of Intelligence: From RNA to Artificial Intelligence* (Oxford University Press 2020).

David J. Gunkel, *Handbook on the Ethics of Artificial Intelligence* (Edward Elgar 2024).

Dina Darwish and Sanjeev Kumar, *Utilizing AI and Machine Learning in Financial Analysis* (IGI Global 2025).

Eva-Maria Kieninger, *Security Rights in Intellectual Property* (Springer 2020).

Festus Fatai Adedoyin and Bryan Christiansen, *Generative AI and Multifactor Productivity in Business* (IGI Global 2025).

Giovanni Emanuele Corazza, *The Cyber-Creativity Process: How Humans Co-Create with Artificial Intelligence* (Springer 2025).

Haesik Kim, *Artificial Intelligence in the 6G Ecosystem* (Springer 2026).

Janice M. Mueller, *Mueller on Patent Law: Patentability and Validity* (Wolters Kluwer Law & Business 2012).

James Hutson, *Art and Culture in the Multiverse of Metaverses: Immersion, Presence, and Interactivity in the Digital Age* (Springer 2024).

Joshua Aston, Aditya Tomer and Rupendra Singh, *Global Perspectives and Emerging Issues in Comparative Law* (Cambridge Scholars 2026).

Kailas Patil, Fernando Moreira and Sital Dash, *Proceedings of the International Conference on Sustainable Innovation with Artificial Intelligence and Machine Learning 2025* (Atlantis 2026).

Kohei Arai, *Intelligent Computing* (Springer 2025).

Oswald Campesato, *CSS 3 and SVG with Perplexity* (De Gruyter 2024).

Peter K. Yu, *Intellectual Property and Information Wealth: Issues and Practices in the Digital Age* (Bloomsbury Publishing 2006).

Radek Silhavy and Petr Silhavy, *Artificial Intelligence Application in Networks and Systems* (Springer 2023).

Robert Tomkowicz, *Intellectual Property Overlaps: Theory, Strategies, and Solutions* (Taylor & Francis 2013).

Roberto Bocchini, *Digital Platforms - From Technical Foundations to Legal and Economic Implications* (Springer 2026).

อื่น ๆ

ภาษาไทย

พจนานุกรม, ‘ผลการค้นหา “ผู้”’ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 <<https://dictionary.orst.go.th/>> สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2569.

สโรชา สุตตาชาติ, ‘Generative AI คืออะไร ทำอะไรได้บ้าง จะแย่งงานคนหรือไม่?’ (Disrupt, มปป.) <<https://www.disruptignite.com/blog/generative-ai>> สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2569.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช), ‘ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คืออะไร’ (สวทช, 1 กันยายน 2567) <https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/ปัญญาประดิษฐ์-ai-คืออะไร> สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2569.

ภาษาอังกฤษ

Aaron X. Fellmeth, ‘Conception and Misconception in Joint Inventorship’ Journal of Intellectual Property & Entertainment Law <<https://jipel.law.nyu.edu/vol-2-no-1-3-fellmeth>> accessed April 18, 2026.

Andrew Horne, ‘AI Cannot Be an Inventor: Thaler Litigation Update’ Law Society of NSW Journal <<https://lsj.com.au/articles/ai-cannot-be-an-inventor-thaler-litigation-update/>> accessed April 18, 2026.

Christopher Mhangwane and David Cochrane, ‘South Africa Was Wrong to Patent an AI’s Invention’ Tech Central <<https://techcentral.co.za/south-africa-was-wrong-to-patent-an-ais-invention/218389/>> accessed April 15, 2026.

Fariba Sirjani, Bahram Ravani and Wesley William Wallender, ‘A Failure of Fact: What Has Been Missing from the Arguments in Thaler v. Vidal’ IP Watch Dog <<https://ipwatchdog.com/2023/03/16/failure-fact-missing-arguments-thaler-v-vidal/>> accessed April 15, 2026.

GOV.UK, ‘The Patents Act 1977(as amended)’ GOV.UK <<https://www.gov.uk/guidance/the-patent-act-1977>> accessed April 17, 2026.

Illinois Tech, ‘Artificial Intelligence (AI): Using AI for Coding & Programming’ (Illinois Tech, no publication date) <<https://guides.library.iit.edu/c.php?g=1309383&p=10431519>> accessed April 17, 2026.

Jennifer Wiss-Carline, ‘Thaler v. Comptroller-General of Patents, Designs and Trade Marks [2023] UKSC 49’ National Case Law <<https://www.lawcases.net/cases/thaler-v-comptroller-general-of-patents-designs-and-trade-marks-2023-uksc-49/>> accessed April 18, 2026.

Kingsley Egbuonu, ‘The Latest News on the DABUS Patent Case’ (IP Starts, 7 July 2025) <<https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/the-latest-news-on-the-dabus-patent-case/Index/7366>> accessed April 15, 2026.

Rebecca Currey and Jane Owen, ‘In the Courts: Australian Courts Finds AI Systems Can Be Inventors’ (WIPO Magazine, 29 September 2021) <<https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/in-the-courts-australian-court-finds-ai-systems-can-be-inventors-42195>> accessed April 17, 2026.

Ronak Kalhor-Witzel, ‘Germany: AI Cannot be Named as Inventor’ (Norton Rose Fulbright, July 2024) <<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/7de4a9ba/germany-ai-cannot-be-named-as-inventor-insights-from-the-bundesgerichtshofs-dabus-decision>> accessed April 18, 2026.

Schott Bomboy, ‘Supreme Court Denies Artificial Intelligence Authorship Claim for Artwork Copyright’ (National Constitutional Center, 11 March 2026) <<https://constitutioncenter.org/blog/supreme-court-denies-artificial-intelligence-authorship-claim-for-artwork-copyright>> accessed April 17, 2026.

ปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นผู้ประดิษฐ์ภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรได้หรือไม่
Artificial Intelligence as Inventors under Patent Law?

World Intellectual Property Organization (WIPO), ‘What is Intellectual Property?’
(WIPO, 2020) <<https://www.wipo.int/en/web/about-ip>> accessed April 16,
2026.

WIPO, ‘Frequently Asked Questions: Patents Basics’ (WIPO, no publication date)
<https://www.wipo.int/en/web/patents/faq_patents> accessed April 16,
2026.